

ಮಹಾಭಾರತ

5

0681CH10

ಪರಿಚಯ

ಮಾನವರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಿಸಿದಾಗ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿತ ನಿಯಮಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿವೆ ಕೆಲವು ಸರಳ ನಿಯಮಗಳಿರಬಹುದು ಬಹುಶಃ ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಉನ್ನತ ತರಗತಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಲಕರು ಸಂಚಾರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಜೊತೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು? ಒಂದು ಸರಳ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ ಸಮಾಜವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

- ಪುಟ್ಟ ಗಣಿ — ಚಿತ್ರ ೧೦.೧ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎರಡು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡುತ್ತೀರಿ?
- ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತೀರಿ?
- ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇವು. ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಸಮಾಜದ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವಿಧ ನಿಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಘಟಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು **ಆಡಳಿತ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು **ಸರ್ಕಾರ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಮಗಳನ್ನು **ಕಾನೂನುಗಳು** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರರ್ಥ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ನೀವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹೆತ್ತವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಟನೆಯು ನಿಯಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ನಾಗರಿಕರು ಸಮಾಜವನ್ನು

ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಚಿತ್ರ ೧೦.೧

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

- ಪುಟ್ಟ ೧೫೨ ಚಿತ್ರ ೧೦೨ ರಲ್ಲಿನ ಹತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನೀವು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೀರಾ?
- ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಿ?
- ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ನಿಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಇತರ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಯೋಚಿಸಬಹುದೇ?

ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರು ಅಂಗಗಳು:

ಸಮಾಜವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಬಯಸುವ ಜನರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ 'ಮನಿ ಆರ್ಡರ್' ಕಳುಹಿಸಲು ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರು 'ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್' ಪಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೀವು ಬಹುಶಃ ('ಮನಿ ಆರ್ಡರ್' ಅಥವಾ 'ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್') ನಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಹಣವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕಳುಹಿಸುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಆದರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಕುಳಿತ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಜನರ ಹಣವನ್ನು ಕದಿಯುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಂತಹ ಅಪರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. (ಇದನ್ನು 'ಸೈಬರ್ ಕ್ರೈಮ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ). ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬದಲು ಮುಗ್ಧ ಜನರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಪರಾಧಿಗಳು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಂಡ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರು 'ಅಂಗಗಳು' ಹೇಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು:

- **ಶಾಸಕಾಂಗವು** ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇದು ಕಾನೂನು ನವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯಿಂದ

ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮುಂದುವರೆದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

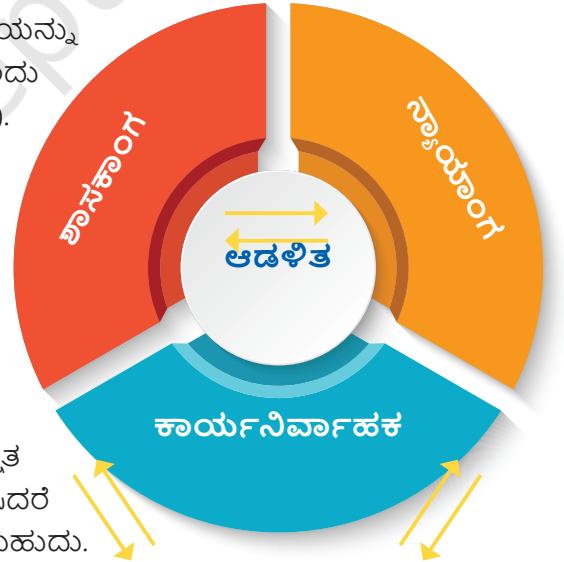
- **ಕಾರ್ಯಾಂಗವು** ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಚಲಾವಣೆಗೊಳಿಸುವ (ಅಥವಾ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ) ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು (ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ), ಮಂತ್ರಿಗಳು, 'ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗಳು ಸೇರಿವೆ. (ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ, ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸೈಬರ್ ಪೊಲೀಸ್ ಆಗಿದೆ.)
- **ನ್ಯಾಯಾಂಗವು** ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು. ಯಾರಾದರೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇದು ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರವು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಶಾಸಕಾಂಗವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೇ? ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ:

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಗಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ಅವರು ಹೇಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಯಾವುದೇ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಅಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಡಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು 'ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ (ಚಿತ್ರ ೧೦.೩). ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ, ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಇದರರ್ಥ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗವು ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಅಂಗವು ತನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮೀರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು.

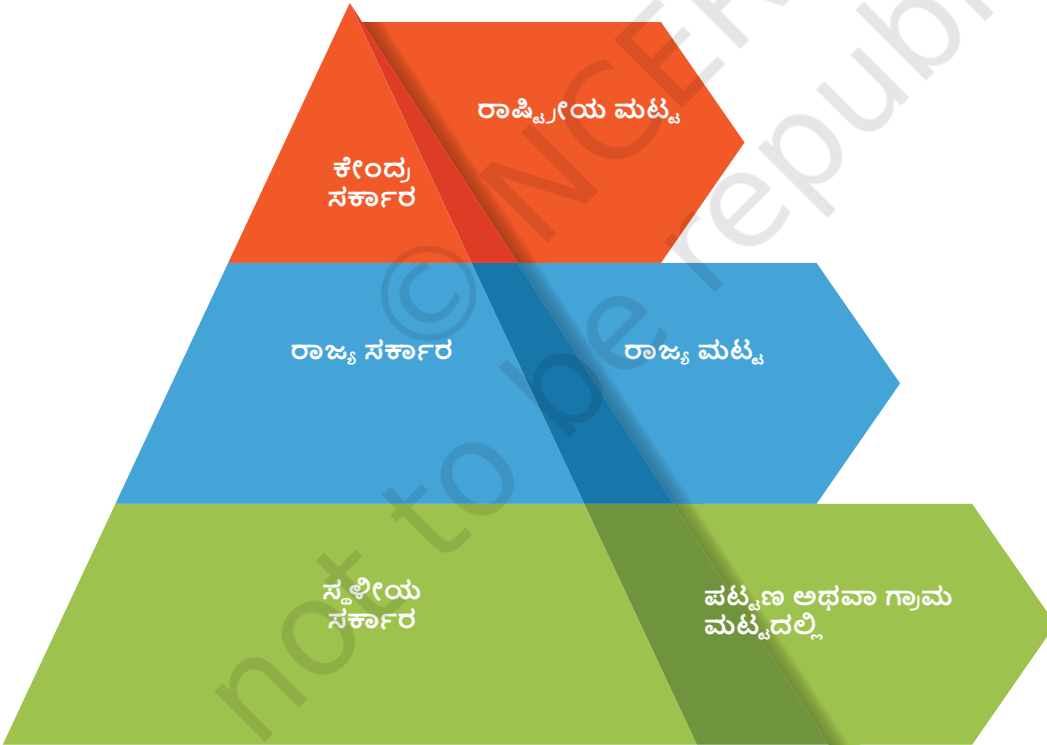
ಚಿತ್ರ ೧೦.೩

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

ಒಂದು ತರಗತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಅಂಗಗಳು ಒಂದೇ ಗುಂಪಿನ ಜನರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನೀವು ಊಹಿಸಬಲ್ಲಿರಾ? ನೀವು ಕೇಳಿರುವ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ನಿಜ ಜೀವನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀವು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರು ಹಂತಗಳು

ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವು ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಂಬ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತವು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಕೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಬ್ ಬೆಳಗದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಮೊದಲು ಬಲ್ಬ್, ಸ್ವಿಚ್, ಪ್ಲೂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಷಿಯನ್‌ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ನೀವು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಇವು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ ೧೦.೪

ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ/ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ (ಪುಟ ೧೫೫ ಚಿತ್ರ ೧೦.೪). ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಭಾರಿ ಮಳೆಯ ನಂತರ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದು ತುಂಬಾ ತೀವ್ರವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಲವಾರು ಪಟ್ಟಣಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಪೀಡಿತ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ರಕ್ಷಣಾ ತಂಡಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಭಾರಿ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಸೈನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಇವು ಮತ್ತೆ ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿವೆ.

ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡಿ

ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರೇರಣದಾಯಕ ಧೈಯವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಧೈಯವಾಕ್ಯ 'ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೆ' ಇದರರ್ಥ "ಸತ್ಯವೊಂದೇ ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ". ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಧೈಯವಾಕ್ಯವೆಂದರೆ 'ಯತೋ ಧರ್ಮಸ್ತತೋ ಜಯಃ, ಅಂದರೆ "ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಜಯವಿದೆ" ಎಂದರ್ಥ.

ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಷ್ಟಕವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರು ಅಂಗಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು (ಸಂಸತ್ತು ನಿಖರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಅಧ್ಯಾಯ 7 ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.)

ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸೋಣ

- (ಚಿತ್ರ ೧೦.೫) ರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
- ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಮೂವರು ಹಿರಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ. ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ?

	ಅಖಿಲ ಭಾರತ	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ನ್ಯಾಯಾಂಗ	ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಭಾರತ	ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ಶಾಸಕಾಂಗ	ಎರಡು ಸದನಗಳು ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆ • ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು	ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆ ಅಥವಾ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು (ಹೆಚ್ಚಿನವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಂದೇ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ; ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಎರಡು ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ)

ಸಭಾ ಸದನ:

ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು

ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಥವಾ
ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಸಭೆ.

	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಯುನಿವರ್ಸಾಲ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ	ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ (ನಾಮಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯ ಶಸ್ತ್ರ, ಪಡೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಕಮಾಂಡರ್, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ	ರಾಜ್ಯಪಾಲರ (ನಾಮಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ), ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ,
ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು (ಪಟ್ಟಿಯು ಸಮಗ್ರವಾಗಿಲ್ಲ)	- ರಕ್ಷಣೆ - ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳು - ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ - ಸಂವಹನಗಳು - ಕರೆನ್ಸಿ - ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯ - ಶಿಕ್ಷಣ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗಳ ರಚನೆ	- ಪೊಲೀಸ್, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ - ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ. - ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ - ಶಿಕ್ಷಣ - ಕೃಷಿ - ನೀರಾವರಿ - ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ

ನಾಮಮಾತ್ರ: ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ.
ಇದರರ್ಥ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
ನಿಜವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಲ್ಲ. ಅವರು ಕೆಲವು
ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ
ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ
ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ
ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ
ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಡಾ.ಎ.ಪಿ.ಜೆ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಮೇಶ್ವರಂನಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಡಾ.ಎ.ಪಿ.ಜೆ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಕ್ಷಿಪಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾಣು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ 'ಭಾರತದ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಮನುಷ್ಯ'(ಮಿಸೈಲ್ ಮ್ಯಾನ್) ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆದು ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ

ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ೨೦೦೨ ರಿಂದ ೨೦೦೭ರವರೆಗೆ ಭಾರತದ ೧೧ ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ

ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹದ ಕೆಲಸದ ಮೂಲಕ ಜನರೊಂದಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಕರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿನಮ್ರತೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದಿದ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಯುವ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು, ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಲು ದಣಿವರಿಯದೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.

ಡಾ. ಕಲಾಂ ಅವರು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವು ನಾಮಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬೀರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರ ಕೆಲವು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯೋಣ:

ಅವರ ಕೆಲವು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಧ್ಯಾನಿಸೋಣ:

"ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿ. ನಾವು ಏಕಾಂಗಿಯಲ್ಲ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹಪರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕನಸು ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದನ್ನು ನೀಡಲು ಮಾತ್ರ ಪಿತೂರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

"ನಿಮ್ಮ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು."

"ನೀವು ವಿಫಲ/ಫೇಲ್ ಆದರೆ, ಎಂದಿಗೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಡಿ ಏಕೆಂದರೆ ಎಫ್.ಎ.ಐ.ಎಲ್ ಎಂದರೆ 'ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನ'. ಅಂತ್ಯವು ಅಂತ್ಯವಲ್ಲ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇ.ಎನ್.ಡಿ. ಎಂದರೆ 'ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂದಿಗೂ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರ್ಥ'. ನೀವು ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ನೋ' ಎಂದು ಪಡೆದರೆ, ನೆನಪಿಡಿ ಎನ್.ಬಿ. ಎಂದರೆ 'ಮುಂದಿನ ಅವಕಾಶ'. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿರೋಣ.

"ಕನಸು ಎಂದರೆ ನೀವು ಮಲಗುವಾಗ ನೋಡುವುದಲ್ಲ; ಅದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಲಗಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ."

"ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಾದ - ಉತ್ತಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು, ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ - ಆಗ ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು."

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ

ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ 'ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ದೇಶಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ **ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು** ಒಂದಾಗಿದೆ. 'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ' ಎಂಬ ಪದವು ಎರಡು ಗ್ರೀಕ್ ಪದಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಡೆಮೋಸ್ ಎಂದರೆ 'ಜನರು', ಮತ್ತು ಕ್ರಟೋಸ್ ಎಂದರೆ 'ಆಡಳಿತ' ಅಥವಾ 'ಅಧಿಕಾರ'. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ' ಎಂದರೆ ಅಕ್ಷರಶಃ 'ಜನರ ಆಡಳಿತ' ಎಂದರ್ಥ.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದೇ? ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷವಿದೆ. ಅಥವಾ ಬಹುಶಃ ನೀವು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ. ಇಡೀ ತರಗತಿಯು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ತರಗತಿಗಳ 'ವರ್ಗ ಪ್ರತಿನಿಧಿ'ಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವರನ್ನು ಇಡೀ ವರ್ಗವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೇ ತತ್ವವಿದೆ. ಜನರು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ **ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ** ಮತ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಯಾ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ '**ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು**' (ಶಾಸಕರು/ಎಂಎಲ್ಎ) ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ '**ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು**' (ಸಂಸದರು/ಎಂಪಿಗಳು) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಸಭಾ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಸ್ಪರ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಂತೆ ಭಾರತವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಂತೆ, ಭಾರತವು **ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿದೆ**. ೨೦೨೪ ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೭೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಮತದಾರರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತವು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ೧೮ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರು ಚುನಾವಣೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಸಂಭಾವ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ. ದೂರ, ಸಮಯ, ವೆಚ್ಚ, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯು ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತದಾನವು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎ ಸ್ಥಳದ ಪರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಬಿ ಸ್ಥಳದ ಪರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಆಯ್ಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಎತ್ತಿದ ಕೈಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮತದಾನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.) ಇದು ಸಹ **ನೇರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ** ರೀತಿಯ ಪ್ರಕರಣವಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೂಲಬೇರುಗಳು ಎಂಬ ಪದವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟ ೧೫೫ ಚಿತ್ರ ೧೦.೪ ರಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ ಪಿರಮಿಡ್ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು.

ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುವ ಮೊದಲು...

- ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ದೇಶ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ಆಧುನಿಕ ಸರ್ಕಾರವು ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಎಂಬ ಮೂರು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಅವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ➔ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ - ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ.
- ➔ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು

೧. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರ್ಥವೇನು? ನೇರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?
೨. ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರು ಅಂಗಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವುಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳು ಯಾವುವು?
೩. ನಮಗೆ ಮೂರು ಹಂತದ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಬೇಕು?
೪. ಯೋಜನೆ: ಕೋವಿಡ್-೧೯ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಾಕ್-ಡೌನ್ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ? ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ಹಂತಗಳು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದವು? ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು?

ನೂಡಲ್ಸ್/ಅಭ್ಯಾಸದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

© NCERT
not to be republished

*'ನೂಡಲ್ಸ್' ಎಂಬುದು 'ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಡೂಡಲ್ಸ್'ಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವಾಗಿದೆ!

